



# ENSENHAD'ÒC

ENSENHAD'ÒC N° 74 - BUTLETIN DEL CREO - SEPTEMBRE DE 2019

## CONVOCACION - CONVOCATION

**Amassada Generala del CREO :**  
**dissabte 12 d'octòbre a 9h30**  
a Montpelhièr - Universitat Paul Valéry, sala A105

**Assemblée Générale du CREO :**  
**samedi 12 octobre à 9h30**  
à Montpellier - Université Paul Valéry, salle A105

Ordre du jour :  
Bilan moral  
Bilan financier  
Rapport d'activités  
Renouvellement du bureau  
Perspectives

Òrdre del jorn :  
Bilanç moral  
Bilanç financièr  
Rapòrt d'activitats  
Renovelament del burèu  
Perspectivas

*Mercés al mond qu'an participat a aqueste numèro d'Ensenhad'òc per sa redaccion e son mandadís: Carina, Catarina, Celina, Clamentina, Cristòl, Danís, Deva, Estela, Fabiana, Genevièva, Isabèla, Jaumelina, Magali, Maria-Joana, Melania, Noemia, Pablo, Priscillia.*

*Mercés a las collectivats territorials per lor ajuda al CREO*



# Editorial

**Bona represa, bona dintrada e bon mes de setembre a totes !**

**Aquí qu'arriba l'AG novèla !**

**Quauques mots suls punts fòrts de l'annada que s'acaba :**

- La represa de **nòstra jornada CREO** dins l'encastre de Total Festum
- La costuma ara plan implantada de **la fèsta de las escòlas publicas de la vila de Montpelhièr**, mercé a la fisança de la comuna
- Un **projècte pedagogic academic** qu'es totjorn una capitada d'intelligéncia e de participacion
- Una segonda session de **l'agrèg**, intèrna, aqueste còp, amb 6 collègas admissibles, dont 3 de l'acadèmia e 5 formats per l'Universitat Paul-Valèry, a títol benevòl aquest an : la session foguèt creada tròp tard per que d'oras sián donadas.
- L'anóncia d'una novèla session per 2020. Esperam que i aurà pro de collègas marcats per donar un argument per maites pòstes.
- Un **grop de trabalh** plan constructiu al rectorat prealable al CALR, que permetèt als representants associatius e sindicals de pausar clarament e dins lo detalh los problèmas. Lo CALR se tenguèt dins lo mema ambient coral que l'an passat. Bona escota, aquò rai, e respècte dels representants associatius e sindicals. Mas de decisions claras per melhorar la situacion, contunham de las esperar.

E òc, o sabètz totes...

**Lo periòd es pas dels favorables** e o sabèm. La reforma dels licèus contunha dins lo segond gra los degalhs començats amb l'usina a gas de la reforma dels collègis. Sus aquel sicut, los collègas de Tolosa se son plan mobilizats e organizèron **una crana manif** lo 17 de febrèr ont nòstre CREO èra plan representat (cf. fòto). Mas eles, an agut l'astre paradoxal que lor rectora decidiguèt brutalament de mutualizar los mejans especifics estacats dempuèi d'annadas a l'occitan : de centenats d'oras que desapareissián d'un còp, d'aquí la fòrça de la reaccion !

Dins nòstra acadèmia, es un pauc cada annada que sèm estats sagnats : de 56 professors del segond gra en 2000, ne demòra pas qu'un trentenat... Lo malhum dels luòcs d'ensenhament **s'estequís**... A Montpelhièr per exemple, en licèu demòra pas que Clemenceau ont obtenguèrem pas, malgrat demarchas conjuntas dels parents e del CREO, la dubertura de la continuitat del bilinguisme al collègi.

La dubertura al licèu de Milhaud ont van los escolans de tres collègis qu'an un ensenhament important se farà pas encara aquest an...

Lo sol progrès : una dubertura en collègi a Alès...

Una situacion totjorn complicada, dificila, pas confortabla, de condicions de trabalh malaisidas, lo sentiment dels professors, pas solament los d'occitan, es pas a la jòia ni a l'estrambòrd. **D'aquí l'importància del collectiu !** Permetètz la redondància : amassa, sèm mens sols! L'amassada passada, lo burèu s'es renovelat. Ongan, seriá plan que de mond i dintrèsson encara, que mai de mond se posquèsson **investir, cadun a sa mòda**, cadun a son biais, cadun a son ritme.

L'associacion a besonh de cadun de sos sòcis per far avans, lo CREO es de totes e **serà çò que ne faretz**.

La Presidenta,

Maria-Joana Verny



# Al primari

## Nòvas generalas

### **Aude:**

Pel departament d'Aude avèm un cambiament dins la circonscripcion de Lesinhan amb l'arribada d'Anne Mazerolles sul pòste de CP-CE1 bilingüe, Lorraine Bour sul poste de CE1-CE2 bilingüe tanben e Julia Pourhomme sul pòste de remplaçant bilingüe.

Podèm salutar tanben l'arribada de las professoras estagiàrias occitan : Anaïs Soliva, Delphine Colras e Amandine Vincent. Totas tres son a mièg-temps dins d'escòlas e a mièg-temps a l'ESPE per la formacion amb Gèli Arbousset.

### **Gard**

Pas d'arribada, pas res de novèl en bilingüe.

Un cambiament d'escòla, en seguida de la suppression d'un pòst sagetat (mas pas bilingüe) : Léa Rastoul qu'es a l'EPU Escòla Elementària de Vergèze, èra a Clarensac l'an passat.

### **Losera**

Pas de dubertura de sites mas una seguida dins la mesa en plaça : CMI St Chély d'Apcher, Maruejols CM2 e una classa de mai sul grop J. Bonijol de Mende.

Florac : pas res per ara, seriá per la dintrada 2020.

### **Erau :**

Sul sit bilingüe de Besièrs, a l'escòla Nelson Mandela, un regent novèl que se sona Gaëtan Albecq ven completar la còla bilingüa de Clamentina, Priscillia, Celina e Nicolas. Serà regent dos jorns en CE2-CMI-CM2, e dos jorns en mairala.

Per la dintrada 2020, dos projèctes de dubertura de cursus bilingües al collègi Henri IV de Besièrs, e esperam la de Clemenceau de Montpelhièr per la seguida dels cursus.

# AL primari de nòvas del sit bilingüe de Miraval

Per l'annada 2019-2020, lo trabalh de presentacion del cursus bilingüe per la directitz de la mairala Isabelle Nuel continua de pagar.

**Los efectius son en augmentacion** e a la mairala se dubrís **un pòste sagetat de mai.**



Aquò donarà per la dintrada :

- a la mairala : 3 classas bilingüas (doas PS-GS e una MS) amb Magali Pagès e Sophie Dussaut coma ensenhairas.
- a l'elementari : Clémence Richard aurà los CP, Noémie Giner los CE1-CE2 e Marine Ropars los CMI-CM2.

## **Sortida a Bosigas e Lopian al mes de junh**



Aprèp una intervencion dins la classa del CPIE sus la laguna de Thau, la classa de CMI bilingüe e monolingüe anèt a Bosigas per observar la laguna e far una passejada en batèl amb de conchicultors.

Los escolans descobriguèron la laguna dempuèi la tèrra, puèi dempuèi la mar. Sul batèu, l'elevatge d'ustras e

d'usclas lor foguèt explicat.

La tantossada foguèt consagrada a la villa gallo-romana de Lopian amb una activitat mosaïca.

## Lo Carnaval de l'escòla de Miraval



Lo 29 de març, l'escòla mairala de Miraval a fait lo sieu carnaval. La musica occitana del grop Graïl'oli nos portèt per las carrièras del vilatge e dins la cort de l'escòla. Los dròlles, los parents, los anants e venents an pogut participar an aquel ambient festiu. Mercé plan al

Creo de lor ajuda per aculhir aquela tropa que nos agrada particularament que fa quatre annadas que la fasèm venir. Canta en occitan e dins d'autres lengas tanben. Farandolas e salsas per se bolegar !

Isabèla Nuel



# AL primari

## Lo Projècte Pedagogic Academic

### Una annada rica de descobèrtas !

Encara un projècte academic occitan acabat !  
Los escolans del primièr gra de l'acadèmia de Montpelhièr e d'unes de l'acadèmia de Tolosa an viscut una annada occitana amb lo projècte « Cadelet detectiu ». Lo nòstre Cadelet a acompanhat pichons e bèls dins d'aventuras a la recèrca de raubaires o pensats coma vandals d'òbras. Las classas an poscut descobrir las òbras d'artistas de la nòstra region. De Gustave Courbet en passant per Frédéric Bazille, Claude Viallat o encara Pierre Soulages. Lo projècte a balhat l'escasença a las classas de **practicar las arts en occitan**. D'unas classas se son desplaçadas al musèu Fabre de Montpelhièr sus las traças del nòstre eròi. Amb **mai de 8000 participants**, los recampaments departamentals son totjorn una capitada !



Ongan, las classas devián bastir una giroleta inspirada de la giroleta de l'artista setòri Pierre François. Avèm poscut assistir a un desplegament d'òbras totas mai polidas las unas tan coma las autras.

Se disèm al l'an que ven !



La còla de CPD Conselhièras Pedagogicas Departamentals  
Occitan de l'Acadèmia de Montpelhièr

Fabiana Albert, Jaumelina Martin,

Geneviève Paulet, Celina Serva

## Lo PPA, la soca que pòrta mantun projècte

Dins una escòla que compta gaireben 200 escolans, **la mitat es dins lo cursus occitan** e l'escòla tota participa al **Projècte Pedagogic Academic**.

Una annada annada rica a l'entorn de Cadelet, dels amics de la bòria e dels artistas.

Un projècte que balhèt :

- l'escasença de **bolegar** per Carnaval,
- l'escasença d'**entrevistar** una jove pastra occitana,
- l'escasença de **viure e faire viure** la cultura occitana,
- l'escasença de **rescontrar** d'autres enfants e d'artistas qu'emplegan la lenga a las encontradas a Miraval,
- l'escasença de **descubrir** Viallat, Courbet, Soulages, Bazille e P. François e de **presentar una mòstra** de las produccions artisticas de l'annada als parents.

Un projècte federator e expandissent!

Un grand mercé a Celine Serva, conselhièra pedagogica departamentala occitan dins Erau, per sas visitas sul terren e per la mesa en plaça de las Encontradas.

Òsca a mos collègas que se vòdan a descobrir e transmetre la lenga e la cultura occitanas als pichons!

Clémentine MAYZOUÉ,  
professora de las escòlas CP desdoblat bilingüe, Nelson Mandela Besièrs





## Al primari



### **L'Ustra de bòria: una creacion d'album pels escolans bilingües de CE2 de Nelson Mandela a Besièrs**

Dins l'encastre d'un MACLE (Modul d'Aprigondiment de las Competéncias en Lectura, Escritura e compreson), los escolans an creat un album de la debuta (cercar una idèa, un luòc, de personatges...) cap a la fin. La comuna de Besièrs a pogut estampar e religar en colors l'òbra per cadun. Es en ligam amb lo PPA, l'estudi de la lenga occitana, lo trabalh en literatura, las arts visualas, l'utilizacion dels ordenadors, etc.

Las doas setmanas de trabalh èran plan pesugas mas la motivacion e los mejans de l'escòla e tanben la participacion de la còla an fach qu'aquesta experiéncia es estada meravilhosa e unenca.

Òsca als pichons, a J. Perrin, C. Rodrigues-Vieira e a l'escòla tota !!

Priscillia Gil,  
professora de las escòlas en CE1/CE2 bilingüe

### **Patata !**

En ligason amb lo projècte academic occitan d'aquest an sus las arts, avèm trabalhat sus l'artista nimesenc Claudi Viallat.

Per dintrar dins sa matèria e son trabalh sus la repeticion de las formas, avèm utilizat **una patata trencada en dos per far d'emprentas** sus de cartons grands.

Foguèt una experiéncia agradiva, lo plaser fisic del moviment, sus de susfàcias bèlas !



Classa bilingua CP/CE1 Joan Rostand, Clarmont d'Erau  
**Projècte d'un Big Balèti a Rostand** sus l'annada 2019-20!

Deva DAURIAC  
Ensenhaira bilingua, escòla Joan Rostand

## **D'aventuras novèlas amb lo projècte academic occitan 2019-2020 « Al país de Ninòta la marmòta »**

Un projècte s'acaba, un autre arriba ! Es en companhiá de Ninòta la marmòta, Furet la fura, Bernat lo rat, Octàvia la cèrvia e Cristòl l'esquiròl que las classas van començar l'annada escolara 2019-2020. Una fura convidada a un repais un pauc especial se fa ajudar per d'amics per trapar de causas de portar a son ostalièra la marmòta.



Aital, las classas cabussaràn dins **las tradicions del Nadal occitan** fins al mes de genièr. Per la segonda mitat de l'annada, la nòstra eroïna Ninòta serà fòrça sollicitada pels insèctes que li arriban totjorn de malastres ! Una formiga que se copèt la camba, una cigala que pòt pas pus cantar, una domaisèla que se's frelhada l'ala e una luseteta que lampeja pas pus, vaquí los problèmas de resòlve per la nòstra Ninòta que pauc a cha pauc amb sa bicicleta e sa carriòla se cambia en taxi-ambulància. Urosament pòt contar sus son amic erborista Peiròt lo chòt que sap garir amb las plantas. L'avètz comprés aquesta annada farem lo torn de qualques **plantas medicinalas** de la nòstra region amb l'arnica, lo plantatge, la farigola, lo trescalan e anarem a **la descobèrta de l'entomologista e botanista famós Jean-Henri Fabre**.

**Mercé encara un còp a la Region Occitània-Pirenèus-Mediterranèa** per son ajuda e son sosten financièr que permet als regents de beneficiar d'un material de qualitat e als escolans de poder portar la lenga a l'ostal amb, en mai del libronet, un CD de las istòrias, cants e danças enregistrat per de grops d'artistas occitans professionals !

La còla de CPD Conselhièras Pedagogicas Departamentalas Occitan

# Dins lo segondari

## Doç-amar

A Clemenceau l'annada se debanèt amb 20 escolans en 2nda, 5 en terminala, degun en primièra e totjorn 2 oras en collègi. Avèm perdut 32 estudiants de BTS que lo rectorat se mainèt en plena annada escolara que l'occitan èra fòra de la lei en BTS ...

Avèm trabalhat a fargar la version occitana de « clem en son ». Se passatz aperi aquí e qu'avètz un smartfòn, podètz seguir aquel percors sonòr en òc que dura 10 minutas. Avèm tanben endralhat lo projècte « Verd Paradís » per senhalar en òc las espècias vegetalas del parc, que se perseguirà en 2019-2020.

En septembre 2019, la seisena bilenga qu'assegurariá lo seguit pedagogic dels pichons de Sévigné non dobrirà, mas cal contunhar de la demandar. Mercé al Creò per sas intervencions. Una peticion dels parents de l'escòla primària es totjorn de signar sus <https://www.change.org/p/cursus-occitan-à-montpellier-la-mise-en-oeuvre-doit-se-poursuivre>

Demandam totjorn tanben la creacion d'una 2nda LCR, que i a qualqu'un per ensenhar en DNL en SES.

Bona novèla çaquela per l'annada a venir: L'especialitat « lenga, literatura e cultura regionalas » dobrirà a la dintrada amb 14 escolans de marcats en l'èra. Un gost de capitada doç-amar sus fons de « mutualizacion de las ressorgas » ...

Magali Fraisse

## De nòvas del segondari dins l'acadèmia :

- **Dubertura al collègi Daudet d'Alès** per una ora que serà assegurada per S. Granier
- Ensenhament d'Especialitat a Clemenceau, mas totjorn pas de bilingue.
- Pas de dubertura a Milhaud

Angelique Trinquier tòrna dins l'acadèmia a Sant-Gèli e Aigas-Mòrtas  
Un **estagiari** serà a Lodèva : Léo Humbert, li desiram la benvenguda!

# Dins lo segondari En Losera

## Losèra a Malhòrca

Ongan, dins l'encastre dels corses d'occitan se sèm renduts a Palma de Malhòrca. Es estat un viatge força agradiu e d'una riquesa de las grandas !

Lo 15 d'abril es estat consacrat a la vila de Barcelona : Rambla, Barri Gòtic, Passeig de Gràcia, mercat, etc. Aprèp una nuèch plan agradiva sul ferry, desembarquèrem a Malhorca !.

Aquí, fuguèrem aculhits per Dídac Martorell Paquier, lo president de l'associacion Òc Mallorca. <https://www.facebook.com/ocmallorca/>  
Òc, sabètz a Malhòrca, i a una associacion cultura occitana !

Comencèrem las visitas de Palma comentadas per lo guida local Dídac, apassionat per sa lenga, son país e de segur l'occitan.

Puèi l'aprèp miègjorn, fuguèrem recebuts a la comuna de Palma, un moment intense.



L'endeman de matin es al licèu Madina Mayurqa de Palma que poguèrem **escambiar amb de liceans catalans**, abans de presentar d'expausats sus l'ensenhament de las lengas, las legendas e las especialitats culinàrias. Tenèm aquí de mercejar lo senher Joan Ferran, lo professor per sa disponibilitat.

La segonda partida de la jornada fuguèt consagrada a **la visita de Sóller**, un vilatge magnific .

E per acabar la jornada, Dídac nos regalèt amb lo talhièr de xeremies, una presentacion d'instruments de Mallorca e un concèrt plan agradiu que s'acabèt per lo brisa-pè. Un moment fort, vos disi pas, dançar **lo brisa pè jos los palmièrs e fàcia a la mar !**

L'endeman tornèrem a Palma, per acabar la setmana en beutat amb la visita del castèl de Bellver.

Una setmana intensa que nos permetèt de prendre consciéncia de nòstra cultura e de la proximitat entre catalan e occitan.

Un brave mercé a la cola d'Oc Mallorca, a Dídac Martorell Paquier per son acuelh e sa simpatia, a Perrine Alsina que venguèt tanben nos aculhir e a Joan Ferran, professor.

Cristòl Causse



Logo de l'associacion Òc Mallorca

# Dins lo segondari A Lunèu

## Quatre jorns sens mon telefonet

E perque pas tornar a l'edat mejana ? « Es pas de creire ! » se pensan los dròlles de 2019. Pendant nòstre viatge dins Aude a la descobèrta dels castèls catars, avèm viscut mai d'una experiéncia rica. Escriure amb una pluma e de bro de noga en plaça de la tinta, manjar amb las mans sus de lescas de pan, sens sietas ni mai culhèr, caminar per la montanha e trapar de castèls mai o mens entièrs, testimòns d'una istòria que conessiam pas abans, fargar d'escuts, escotar Joan de l'ors contat per Alan Roch, dançar e jogar amassa, faire de rádio inventar de melodias sus d'instruments gigants dins un vilatge musical perdut dns lo bòsc, e vos contam pas tot...

De Lunel à Menèrba puèi Carcassona, de Cucunhan a Queribus e Peirapertus, de Rena lo Castèl a Arques e Fontfreda, de segur qu'avèm fach e vist un fum de causas. Mas la causa mai remirabla per nosautres foguèt de demorar quatre jorns sens



internet ni mai telefonet. Un còp per jorn, lo ser, aviam una ora per charrar amb los amics e la familha. Tre lo segond jorn, **la màger part dels dròlles demandèron pas son telefonet** qu'èran pres per las activitats. A la debuta, totes èran segurs de passar un moment fòrça desagradiu.



D'unes avián previst un segond aparelh per enganar la professora. Mas a la fin del viatge, los testimoniats dels collegians dison lo contrari. En resumit, « S'aviam agut de longa lo telefonet, auriam pas parlat qu'amb de mond ja

conegut, auriam pas aguda la meteissa experiéncia dels païsatges que los auriam totjorn vist sus un ecran pichòt, Seriam demorats ligats amb los de Lunel puslèu que de parlar e partejar amb los de nòstra cambra. Ara, nos cal doncas capitar d'utilizar coma cal aqueste objècte extraordinari qu'es lo « smartphone ». En mai d'aquò, avèm agut la polida suspresa de descobrir las fòtos e videos presas per la còla de « jornalistas ». Aquò èra una experiéncia fòrça agradiva.

Extraches de dichas d'escolans.

*« Ça n'aurait pas été la même expérience avec nos téléphones parce que on aurait toujours voulu montrer à ceux de Lunel tout ce qu'on voyait en direct. »*

*« Moi ce que j'aimais le plus c'était monter tout en haut des châteaux pour voir très loin, sans penser tout le temps à faire un selfie »*

*« On a appris à jouer avec des élèves qui ne sont pas dans notre réseau d'habitude, c'était sympa »*

Tèxt comun publicat dins lo jornal del collègi  
Collègi Ambrussum - Catarina Dufour

# Dins lo segondari

## De nòvas d'Estela al Nòrd de Montpelhièr

Ma situacion professionala: **la darrièra promocion de terminala** de la seccion occitan al licèu Agropolis-Frederic Bazille passèt lo bac (amb de fòrts bons resultats en òc) en junh passat. Ara que la seccion es definitivament barrada, **ensenhi pas que lo francés** al licèu. Me demòran pas que doas oras d'occitan al collègi de Clapièrs, que manteni del melhor que pòdi amb una **direccion desfavorable** e una fòrta concurréncia de las autras lengas.

Collègi de Clapièrs: ai previst un **projècte sus l'aucelilha** amb la Liga de Proteccion dels Aucèls (LPO). L'animador-interveneire Valerian Tabard vendrà mostrar als escolans coma reconéisser los aucèls, los noirir e lor fargar d'abrics per nisar. Lo finançament vendrà en granda part del departament (Projècte AET), mas tanben del collègi e del CREO. La jornada de junh passat a Bosigas me permetèt de rescontrar l'animador de la LPO, que me balhèt l'idèa d'aqueste projècte.

Estela Lame



### La LPO en Occitan

Traparetz sul sit de la LPO Occitanie una tièra dels aucèls amb lo nom en occitan e en catalan. <http://occitanie.lpo.fr/actualites/valoriser-langue-occitane-catalane-actions-lpo>

An revirat una part dels documents pedagogics en occitan. Contactatz-los !



# A L'universitat

## **D'un partenariat primari - universitat - musèu o de l'abséncia de carròta.**

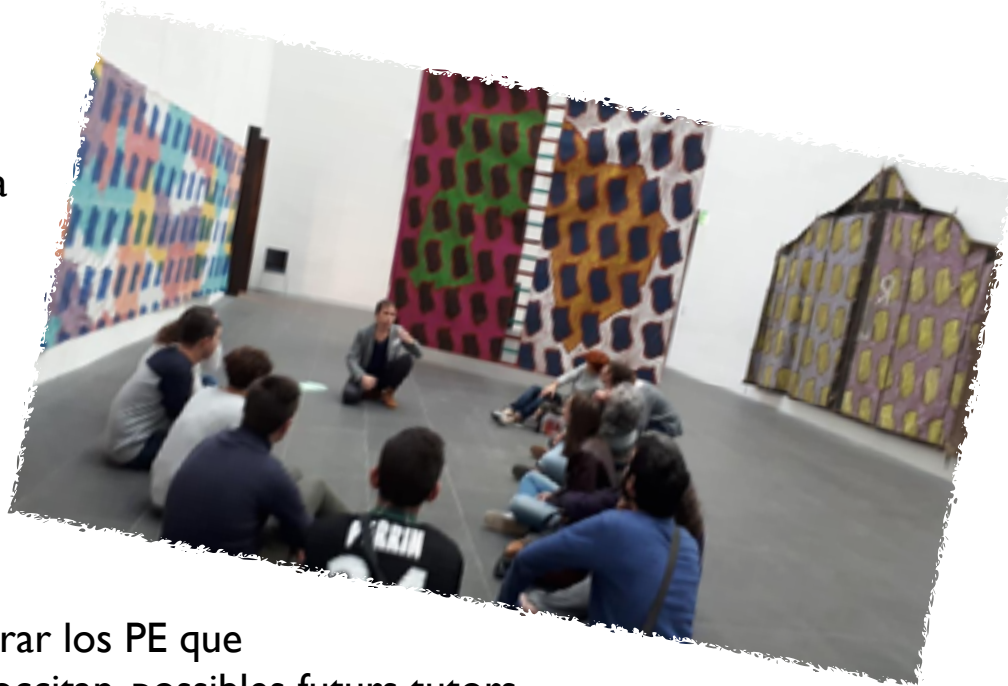
Junh de 2018, las CPD prepausan al Departament d'occitan de l'Universitat Paul Valéry de far participar los estudiants al Projècte Pedagogic Academic. La tòca es que los escolans que visitaràn lo musèu Fabre n'aguèsson **una visita en occitan**, que l'occitan, lo parle quauqu'un mai que lo regent. Un projècte estrambordant !

Celina Serva, CPD d'Erau, venguèt un primièr còp a la fac presentar lo projècte als estudiants, lor donar los otisses. Puèi, Manon Gaquerel, mediatritz culturala del Musèu Fabre, recebèt los estudiants *in situ* en lor explicar çò que caliá dire als escolans dels quatre tablèus de presentar. Insistiguèt ben sus **la nocion de plaser** e que i aviá pas besonh de se complicar la vida : la visita se fariá a dos, un estudiant e un mediator del musèu, l'estudiant, li caliá portar la lenga occitana. **Pas de pression** doncas. Celina venguèt un segond còp a l'universitat per completar e repetir.

Pels estudiants, aquò èra una escasença de las raras e de las preciosas : un pè dins lo musèu per un possible estagi o trabalh de l'estiu, un rescontre amb un fum de professors de las escòlas de l'acadèmia, una primièra experiéncia amb los dròlles, aquò's important per d'estudiants qu'una bona part vòl far ensenhere !



Projècte linguistic,  
pedagogic e artistic,  
experiéncia culturala  
e artistica,  
experiéncia de  
mediacion culturala  
dins un grand  
musèu,  
experiéncia de  
contact amb los  
enfants en defòra



d'una classa, rescontrar los PE que  
trabalhan en/ amb l'occitan, possibles futurs tutors  
d'estagi, parlar occitan en defòra dels corses e de la fac, contactar  
los PE rescontrats per los anar veire dins sa classa per contunhar/seguir lo  
projècte, far un/d'estagi(s) de mediacion culturala al musèu Fabre, dins un  
autre musèu o outra estructura patrimoniala, prepausar de vendre de  
visitas en occitan per l'acuèlh d'escolans occitanofòns, la lor faguèrem la  
tièra de **tot çò positiu d'aquel projècte !** Celine, Manon, ieu, lor  
donèrem los otisses. Avian una escasença de las bèlas. Mas la màger part i  
participèron pas. Se marquèron pas per anar far las visitas.

Pas lo temps? Pas l'enveja? Pas de nòta?

Es una decepcion gròssa. Mas es tanben aquò l'ensenhament : de còps,  
prepausas quicòm que te sembla genial, e aquò fa fogassa. Ensenhar a  
l'universitat es pas doblidar que l'estudiant carcula tot e se aquò li rapòrta  
pas una nòta per validar son semèstre, aquò l'interessarà mens.

Participan pas gaire als rescontres Sauramps, ni als seminaris, ni a la vida  
culturala o associativa de l'Universitat.

Rai ! Contunharem de lor prepausar de projèctes. Mas ara, benlèu que  
metrem lo projècte dins las santas modalitats de contraròtle de las  
coneissenças !

Mélanie Laupies

# A L'universitat

## **Professors de las escòlas : faire una licéncia d'occitan**

Collègas regents, avètz la possibilitat de prene un congèt de formacion per far pendent l'annada escolara una annada d'estudis a l'universitat. E una annada d'estudis d'occitan !

Es un biais de far una pausa dins lo mestier, de i tornar amb tot plen d'estrambòrd e plan segur de se formar. En 2018-2019, avèm rebut dos professors de las escòlas en congèt de formacion qu'an passat la primièra annada de la licéncia d'occitan : la Laurença de Lamalon e lo Danís de Somèire que poiretz legir son testimoniatge dins aqueste butletin.

Recebèm tanben de mond en CIF, Congèt Individual de Formacion que venon far la licéncia en un an.

## **La Licéncia d'occitan en UN an**

Es una formacion amenatjada que permet de validar lo diplòma de la licéncia en una sola annada universitària. Aquò se fa amb lo SUFCO, Service Universitaire de la Formation Continue.

Es una formacion que còsta car e qu'es presa en carga per lo CIF o per la Region Occitanie per lo mond que son en demanda d'emplec.

Cada annada, la Region Occitanie finança tres plaças per de demandaires d'emplec.

Es una formacion eficaça e plan intensa : cors cada jorn tota la setmana e d'estagis pendent las vacances e los meses de mai e de junh. Los estudiants d'aquesta formacion acaban l'annada agotats mas amb un diplòma e una experiéncia professionala variada.

Per çò qu'es del departament, aquesta formacion nos pòrta d'estudiants madurs e motivats qu'engimbran una dinamica plan positiva dins los corses. Nos pòrta tanben un pauc d'argent per poder organizar una sortida o pagar d'oras a d'estudiants per téner la bibliotèca. Pablo que ven de capitar la licéncia en un an mandèt un messatge pels futurs candidats, aquí l'avètz per vos far una idèa.

## La formacion SUFCO...

- 1 Es una escasença **excepcionala** d'obtèner un licéncia en un an.
- 2 L'efectiu pichon permet un ensenhament mai uman e individualizat que dins los autres domenis amb mai d'interaccions.
- 3 La licéncia en un an permet una **progression rapida**, pr'amor que los corses se completan.
- 4 Sèm ajudats per trapar d'**estagis**, çò qu'es luènh d'èstre lo cas dins totas las formacions.
- 5 L'annada permet d'**enriquesir son cv** amb un novèl diplòma e d'experiéncias professionalas que pòdon estre utilas puèi non solament dins un mestier en rapòrt amb l'occitan mas dins d'autres domènis.
- 6 **Benlèu lo mai important per ieu** : Lo plaser, la fiertat e lo sens que se pòt trapar dins lo fach de faire viure e de promòure un patrimòni immaterial de l'umanitat en dangièr.

## Pels futurs estudiants :

- 1- Tornar veire avant la debuta de l'annada las nocions essencials de gramatica, en insistissent sus las diferentas menas de proposicions que cal conéisser de cap per plan seguir lo cors de gramatica.
- 2- Escotar Octele o d'autres mèdias en occitan en fasent la vaissèla.
- 3- Legir los libres de Bodon que son a gratis sus Cièld'òc, pr'amor qu'es l'escrivan mai accessible per un debutant.
- 4- Enfin lo mai important : cal pas esitar de parlar occitan. Cal acceptar a la debuta d'èstre mens eficaç, mens clar qu'en francés mas qu'es coma aquò en cercant de perifrasis e en aver pas paur de faire de decas a la debuta que podèm progressar.

Pablo Di Meglio

## Enfin poder pantaissar en Òc

Encara aquesta nuèch ai fach un pantais en occitan. Ò pas una causa extraordinària, un pantais comun, un pantais qu'un psicanalista i trobariá pas res a se metre jos la dent. Mas un pantais en Òc.

Cal tornar un an fa per comprene... Mai d'un còp, me soi desrevelhat amb un mot que me mancava. Del pantais, me'n restèt pas res, just un sentiment de manca, d'inacomplit, e un mot qu'aviá trencat lo sòm.

E puèi, ai rebut un messatge me disent que mon comjat de formacion professionala èra acceptat. Pel primièr còp de ma vida, per ma 56ena davalada, anariái a l'universitat. Anavi jogar a l'estudiant a PaulVa.

E de fach ai agut l'astre trevar la sala A105 e la Bib'Òc, de luòcs que lor interès arquitectural es pas francament averat mas que son venguts per l'ocasion lo còr batent d'una experiéncia de vida. Sabiái ja lo costat adictiu de la coneissença, mas aquí es una mena de dròga dura.

Alara ai pogut far jogar a plen mon eiretatge de vampir. Ai fach jogar l'aspirador de saber e cercat tota escasença de chucar la substantifica mesolha.

Cal ben dire que per aquò, foguèri servit! Passion, rigor, generositat, umor, sapiença, persuasion, exuberància, carisme, dobertura, exigéncia... vaquí lo carburant que la còla de professors, dins sa diversitat, n'a usat per far avançar lo tren de la reapropriacion de la lenga.

E pòdi pas nimai oblidar la joinesa que se cèrca e los vièlhs que se perdon, los preissats e los pausats, experimentats e fogoses, totes apassionats per de rasons diversas, cadun se noirissent de la fòrça de totes.

Una annada coma un pantais, una annada per reviscolar ma lenga, una annada per comprene un mond que seriá mieu... una experiéncia qu'a cadun disi que la cal viure un jorn. Un pont per gasar lo camin d'estèlas, que sabi pas se me menarà ont que siá. E se çò mai important èra lo camin ?

Mon pantais d'aquesta nuèch, ne'n soi anat al cap. Èra just un pantais comun... mas en Òc. Es pas comun!

Danís Galvier

# Publicacions

**Escambis de professor.a.s de las escòlas**, es lo títol del sit que n'aviam ja parlat que se presenta coma luòc de cooperacion, de mutualizacion e d'escambis entre professor.a.s del primari. Es Priscillia Gil de l'escòla Mandela de Besièrs qu'es a l'iniciativa d'aquel polit projècte.

Anatz-i, prenètz, prepausat :

<https://escambisdeprof.wixsite.com/occitan>

Nòstre collèga, best-seller de la literatura occitana, Florian Vernet, ven de publicar dos libres en cò d'IEO Edicions :

-un libre de contes bilingues, *Contes a rebors*, dins la dralha de la *Princesa Valentina* e *Lo Grand secret de las bèstias* publicats pel CRDP.

- *Cachavièlha psicomotritz*, lo títol vos aurà fach comprene qu'es dins la dralha de [j@ardindeladelicias.com](mailto:j@ardindeladelicias.com) e *La Nau dels fòls* ven clavar lo triptic sus l'occitanisme.



## Legissi,



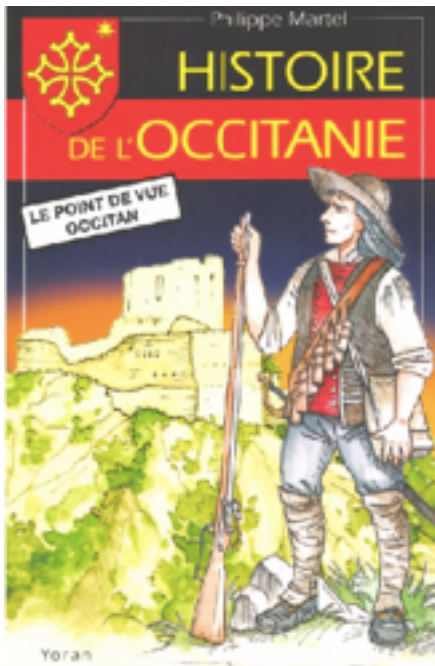
Nòstre collèga Florent Daubin, mèstre bilingue formator, ven de publicar *Legissi, escrivi. Aprene a legir e a escriure*. Ne podètz legir un extrach sul sit de l'editor

<http://leslettresbleues.fr/spip.php?article119>

e seguir la pagina Facebook:

<https://www.facebook.com/legissiescrivi/>

# Publicacions



Nòstre Grand Mèstre, Felip Martel, publica una *Histoire de l'Occitanie - Le point de vue occitan*, en cò d'un editor breton, Yoran. <https://www.yoran-embanner.com>

Martel, es totjorn de bon legir e ne sortissèm totjorn mai intelligent e mai saberut. De crompar, de legir, e d'oferir a tot lo mond. Còsta 12€.

Quicòm mai : vos fisètz pas a la cobèrta ;)

*Par tous les chemins. Florilège poétique des langues de France* es una antologia poetica que vos prepausan Norbert Paganelli e nòstra presidenta Maria-Joana Verny. Es un libre excepcional que recampa de poesias de mai d'una lenga de França. Muriel Batbie Castell, nòstra collèga de l'acadèmia de Tolosa e artista ne prepausa un recital poetic.

<http://www.muriel-batbie-castell.com/>



Traparetz sul sit del CAP'OC sas produccions novèlas e de pistas pedagogicas.

<http://www.capoc.fr>

## Retorn de projeccion



Hélène Morsly, la cineasta, venguèt parlar de son trabalh al rescontre CREO del mes de mai a Bosigas. Parlèt de son camin familiar e professional, expliquèt son interès per l'identitat al crosament de culturas diferentas. Installada a Seta dempuèi qualques annadas, faguèt de filmes a prepaus de las ajustas e dels pescaires setòris. Aquel dissabte de matin, al cinèma setòri, passava son darrièr que lo títol es *Sète, des femmes au fil de Thau*.

De femnas apareisson a l'ecran. Son rajantas de vida e d'envejas. Trabalhan amassa per que lor quartièr siá animat, que degun s'i senta isolat. De jòcs modèstes que fan pas pantaisar mas los enfants son risolièrs.

D'activitats cosina, marcha, cant, escritura que rendon las maires fièras.

De libres e de mots a la mediatèca.

Aprèner lo francés per se sortir de l'isolament linguistic, cultural, educatiu.

Lo mercat del diluns, una sala de rescontres, una glèisa e una mosquèa.

L'« Ile de Thau », enrodada per l'estanh d'un costat e la via ferrada de l'autre. Lo site, los immòbles e la lutz sus l'aiga crèan d'imatges subrebèls. Una luminositat pivelanta que dona de vida al quartièr.

Pas de pintura de natura mòrta mas un cadratge al mai près per que siam plan conscients qu'aquestas femnas lutan cada jorn.

Enfin, lo defilat de mòda per metre en evidéncia las originas diferentas sus una musica d'America Latina.

Projeccion acabada, las femnas venon de se veire, se reconeisson pas perque sabían pas que podían èsser de modèls.

Carine Maury

Per veire lo film en linha : <https://vimeo.com/247105476>



# Vida associativa

## **TOTAL FESTUM - Ensenhar la biodiversitat**

Dissabte 11 de Mai, faguèrem a Bosigas la nòstra jornada annadièra dins l'encastre de Total Festum a l'entorn de l'estanh de Taur e de la biodiversitat.

Lo matin, visitèrem lo mas ostreicòl de Samuel Balmefrezol, EARL Le Mas d'Argent, lo patron nos presentèt son expleitacion, son trabalh, l'evolucion e l'estat actual de l'ostreicultura sus l'estanh. A la costuma de recebre de visitas e d'explicar son mestier, fòrça interessant pels collègas que d'unes an previst de venir amb los escolans.

Lo Cristian Dorques, l'ajuda indispensable d'aquela jornada, nos faguèt visitar lo musèu de l'Estanh. Ara es en tèsi d'estudis occitans, trabalha sus l'estanh de Taur. Nos presentèt e expliquèt la pesca sus l'estanh.

De tantòst, Felip Carcassés nos faguèt una presentacion saberuda de l'autbòi. Vegèrem d'extraches dels films d'Hélène Morlsy. En mai de la presentacion de sos films, la cineasta evoquèt son camin personal e artistic. Ne seguiguèt una crana discutida entre lo public e la realizatritz. Podètz veire sos films sus <http://actus.helenemorsly.fr/category/films/>

La consa de Bosigas, Na Eliane Rosay, lo conselhièr regional elegit per l'occitan Sénher Patric Roux, lo Cristian Dòrcas president de Voiles Latines e la presidenta del CREO Maria-Joana VERNY rampelèron totes l'importància de la biodiversitat de l'estanh, de la cultura occitana sus l'estanh e de l'importància de la transmissio. Acabèrem la jornada en musica amb lo grop Uèi. <https://ueimusica.com>

**Per l'an que ven, donatz vòstras idèas per Total Festum !** Ne parlarem a l'AG per melhorar las causas e implicar mai de mond.



Los **talhièrs de vendas** an raportat aquest an **mai de 5000 euros** ! Son una ajuda indispensable al foncionament de l'associacion tant per las ajudas als projèctes de las classas coma per demandar de finançament a las collectivitats territorias. Plan segur, aquò seriá pas possible sens lo mond que carrejan las caissas e tenon los estands, mercé a eles!

## BENVENGUDA ALS COLLÈGAS :

Desiram la benvenguda dins lo mestier als estagiaris :

- a Leo Humbert, estagiari al collègi de Lodèva
- a las regentas estagiàrias Anaïs Soliva, Delphine Colras e Amandine Vincent

Desiram la benvenguda dins lor pòste novèl

a Gaetan Albecq, Anne Mazerolles, a Julia Pourhomme, a Sophie Dussaut .

Saludam lo retorn d'Angelica Trinquier.

## Collòqui FLAREP al País Basc del 19 al 21 d'Octòbre



Los sòcis del CREO pòdon assistir al collòqui de la Federacion per las Lengas Regionalas dins l'Ensenhament Public. Ongan serà en Euskal Herri. La FLAREP pren en carga l'albergament, los repaisses e los transpòrts en comun dels tres jorns. Lo CREO pòt prene en carga los fraisses de viatge cap a Donibane Lohizune (St Jean de Luz en francés). Es l'escasença de rescontrar los representants de l'ensenhament public de las autras lengas e de visitar un autre país.

## AG FELCO



Ongan l'Amassada generala de la Federacion dels Ensenhaires de Lengas e de Cultura d'Occitània se farà a Tolosa per **festejar los 50 ans del CREO de Tolosa.**

Los collègas de Tolosa se prepausan d'albergar los collègas qu'ò desiran. Seretz informats per email de tot aquò.

# BUTLETIN D'ADESION 2019- 2020

*Vos ramentam que vòstras coordenadas son pas comunicadas a degun.*

**ADESION INDIVIDUALA** - L'escotisson de basa es de **20€**.

Nom e prenom :

Adreïça personala :

Tel : e-mel :

Adreïça professionala :

Causissi :

- un libre del CRDP- Títol : \_\_\_\_\_
- lo libre de Philippe Gardy *L'arbre et la spirale* - Robert Lafont polygraphe

**ADESION ESTABLIMENT** - L'escotisson es de **25€** per al mens doas classas aderentas dins l'escòla.

Nom e adreïça de l'establiment :

Tel : e-mel:

Noms dels ensenhaires :

Projècte per l'annada :

Demanda d'ajuda al CREO :

Causissèm :

- un abonament al Senhal
- un libre del CRDP. Títol : \_\_\_\_\_
- lo libre de Philippe Gardy *L'arbre et la spirale* - Robert Lafont polygraphe

**Libres de retirar o faire retirar lo libre lo jorn de l'AG,  
pas de mandadís per la Pòsta.**

Butletin e chèc de mandar a

Josette Soliva, 7 rue Levat- 34000 Montpellier

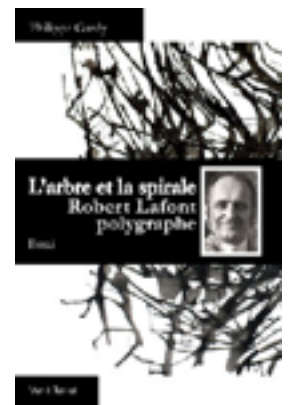
**Poder - Amassada Generala CREO**  
**Pouvoir - Assemblée Générale CREO**  
**12/10/19**

leu, \_\_\_\_\_, a jorn de ma cotisacion,  
doni poder al sòci del CREO \_\_\_\_\_ per  
me representar e participar a las decisions en mon nom a l'Amassada  
Generala del dissabte 12 d'Octòbre.

\_\_\_\_\_, à jour de ma cotisacion, je  
donne pouvoir au membre du CREO \_\_\_\_\_  
pour me représenter et participer aux décisions en mon nom à  
l'Assemblée Générale du Samedi 12 Octobre.

Data e Signatura :  
Date et Signature :

Lo CREO **farà present als aderents d'un libre** siá d'un  
libre del CRDP, siá del libre de Philippe Gardy *L'arbre et la  
spirale - Robert Lafont polygraphe* per celebrar lo mèstre e  
davancièr **Robèrt Lafont** que nos a quitats fa **dètz ans**.  
Caldrà retirar o faire retirar lo libre lo jorn de l'AG, pas de  
mandadís per la Pòsta.



Lo burèu prepausará a l'AG lo principi d'una **ajuda als projectes  
pedagogics** per los aderents de l'associacion. L'AG decidirà del montant global  
consacrat a aquelas ajudas e de la data limita per presentar un projecte. La soma  
votada serà repartida entre los collègas portaires de projectes.